

ПРИМЉЕНО: 19. 11. 2020

Орган	Орг. јед.	Број	Прилог	Вредн.
127	02	013-00-8/20		

19.10.20.

ПРОГРАМ

доктора Милана Давидовића, судије Вишег суда у Краљеву,
кандидата за изборног члана Високог савета судства

Поштоване колегинице и колеге судије.

Седница свих судија Вишег суда у Краљеву предложила ме је за изборног члана ВСС. Изборна комисија ВСС прогласила ме је одлуком за кандидата за изборног члана Високог савета судства из реда судија.

На листи кандидата за изборне чланове Високог савета судства из реда судија виших и привредних судова моја кандидатура је под редним бројем 2.

У наредном излагању представићу своје виђење тема у вези са правосуђем, које су претежно или делом из надлежности Високог савета судства, за које сматрам да су важне и за чије побољшање се треба борити.

Очување судијског кадра. За разлику од многих мислим да је правосуђе Србије добро, да добро ради. Српске судије су високо правдољубиве и моралне, јаке и независне, стручно образоване особе које храбро и одважно раде свој посао, суде! Уз опаску, наравно: имајући у виду материјалне услове за рад судија, квалитет материјалних и процесних закона, хронични дефицит судског особља у судовима, плате судија – правосуђе Србије одлично ради!

Они који мисле другачије требало би да упореде рад српског правосуђа са правосудним системима других држава у окружењу (и шире, не мслим само на бивше југословенске републике); видеће да су проблеми и повике на правосуђе у тим државама врло сличне као и код нас (иако тамо имају све што им треба за рад, и врло су лепо плаћени). Међутим, те друге државе су чланице Уније, нису у приступним преговорима, не отварају једно по једно поглавље.

Треба сачувати квалитет! Не желим да ово звучи као парола: за судије треба да буду бирани људи који су у средини у којој битишу препознати по највишим људским квалитетима и неприпадности. Исте особине треба да буду критеријуми и за напредовање у каријери, али при избору судије у више инстанце треба да се има у виду квалитет његовог/њеног ранијег рада и евентуални допринос правној науци.

Очување независности правосуђа; заштита судија. Постоје стални, перманентни напади на правосуђе. Огледају се у јавном неистинитом и/или нестручном коментарисању, омаловажавању и вређању судских поступака, судских одлука и судија које су их донеле.

Високи савет судства мора да реагује на сваки такав случај, на све нападе јавности и/или представника других грана власти на углед и достојанство било којег судије. Сваки напад на независност појединог судије је напад на независност судства као целине.

ВСС мора да заштити судије и њихове одлуке од коментара недобронамерних; без обзира у ком се лицу испољавају.

Отвореност судства према јавности. Угрожена независност, непристрасност, правда најбоље се лече изласком у јавност. ВСС треба да иницира сарадњу судова и медија у циљу публиковања за јавност интересантних судских поступака и одлука. На овај начин добиће се позитиван однос јавности и правосуђа.

Високи савет судства треба да има тешњи и интензивнији однос према средствима информисања, не само ради реакције на нападе на углед и достојанство судија, већ ради информисања јавности о добром раду судова и судија.

Али не само лаичке, већ и стручне јавности. Судске одлуке треба да буду предмет научне анализе, у мери у којој представљају допринос остварењу нових вредности у правној науци. Високи савет судства треба да има активнију улогу у организовању научних и стручних

саветовања чији су предмет анализе и научне обраде ставови судова изражени у судским одлукама.¹

Материјални положај судија. У закону је написано: судија има право на плату у складу са достојанством судијске функције и његовом одговорношћу; плата судије значи гаранцију његове независности и сигурности његове породице.²

Међутим, није тако у пракси. У стварности плата судије не значи гаранцију његове независности, нити је гаранција сигурности његове породице.

Можда је то била раније, рецимо 1990. године, када је плата судије општинског суда била тадашњих 21.000 динара, или, опет тадашњих 3.000 немачких марака. Тада је породица судије са половином његове плате ишла на летовање у Црну Гору или Грчку; друга половина је чекала на рачуну у банци повратак породице са одмора.

Али не данас. Тешко да ћете данас са половином плате судије основног суда отићи са породицом било где на одмор. Не само због пандемије, већ зато што тим новцем нећете моћи да платите неколико дана смештаја у некој српској бањи, а камоли одмор на грчком или црногорском мору.

У реалном животу плате српских судија нису у складу са достојанством судијске функције и њиховом одговорношћу. Српске судије су разврстане у шест платних група; у првој групи су судије прекршајних судова, у другој су судије основних судова; у трећој су судије привредних, виших и Прекршајног апелационог суда; у четвртој платној групи су судије Привредног апелационог, апелационих судова и Управног суда; у петој платној групи су судије Врховног касационог суда; у шестој платној групи је председник Врховног касационог суда. Свака платна група има припадајући коефицијент.³ Дакле, најниже су плате судија првостепених судова: прекршајних, затим основних судова, судија привредних и виших судова. Највише су плате судија жалбених судова: Привредног апелационог, апелационих судова, Управног суда и судија Врховног касационог суда.

Да ли ово значи да је достојанство судијске функције судије основног суда мање вредно од достојанства судијске функције судије апелационог суда? Може ли достојанство судијске функције уопште бити предмет градације?

Али шта је са одговорношћу судијске функције, судије? Најтежи посао у правосуђу је посао судија које суде у првом степену; најтежи посао у правосуђу уопште, дакле, у било којој земљи света, је кривица први степен вишег суда. То не би требало да буде спорно! У првостепеном судском поступку се ствара „нова вредност“, судска одлука, пресуда. Најтеже је пресудити, донети одлуку и за њу дати у образложењу јасне и разумне разлоге засноване на закону и правичности. Далеко, неупоредиво је лакше анализирати ову одлуку и поступак који јој је претходио кроз жалбу. Најзад, посматрано у односу на првостепени поступак, врло је лежерно сагледати ову пресуду у светлу жалбених разлога и одлучити о њима.

Дакле, борићу се да се плате судија, генерално, повећају на ниво плата судија земаља Уније, односно, на ниво који заиста пружа гаранцију његове независности и економске сигурности његове породице. С друге стране, борићу се за уједначавање висине плата судија, јер нема основа за платне групе и толике разлике у висини плата судија с обзиром на околност у којем суду обављају своју функцију. Ово, опет, захтева измену Закона о судијама.

¹ Када је Врховни суд Италије донео пресуду Cass. Pen., Sez. un., 29.9.2011. (dep. 10.1.2012), N. 155/12 (доступно на: <http://www.penalecontemporaneo.it/upload/S.U.%20Rossi%20DPC.pdf>), у којој се у 15. тачки образложења под рубриком „L'abuso del processo“ говори о злоупотреби процесног права у кривичном поступку, пресуда је одмах публикована у интегралном тексту у неколико стручних часописа из области кривичног поступка; након тога анализа ставова суда у вези конкретне процесне злоупотребе, али и злоупотребе процесних права уопште, била је тема најмање једног научног саветовања (вид.: Seminario di studio "L'abuso del processo" del 9 novembre 2012., Camera Penale Veneziana "Antonio Pognici", Bollettino 2013 primo numero speciale), али и десетине научних радова (објављених у истим стручним часописима).

² Члан 4. Закона о судијама.

³ Члан 38. и 39. Закона о судијама.

Услови и материјална основа рада судија. Судови и судије морају да имају смештајне капацитете и материјална средства неопходна за нормалан рад у складу са достојанством судијске функције, односно вида власти коју представљају.

Данашње стање материјалне подлоге судијског рада не задовољава.

И данас у Србији постоје судови који немају своју судску зграду (Посебно одељење за сузбијање корупције Вишег суда у Краљеву смештено је у судској згради основног суда; канцеларије судија направљене су преграђивањем једне од судница основног суда, Одељење нема своју судницу), или је судска зграда смештена у стамбеној згради (Основни суд у Рашки). Судови који имају своју судску зграду у највећем броју случајева је деле, користе са другим државним органима, најчешће са јавним тужилаштвом.

Постоји велика разноликост у опремљеност судова електронском опремом (хардвер) и електронским програмима (софтвер) којима су снабдевени ови апарати. Најчешће је реч о опреми која је стара, амортизована, склона кварењу. Разноврсност софтвера посебно се огледа у програмима за писање; у многим судовима и даље се користи програм „word 2003“ који је застарео, док се у другим судовима (или у истом суду, али на другим машинама) користе новији, напреднији програми („word 2016“, „word 2020“). Текст написан у „word 2016“ или напреднијем програму не може да се „отвори“ у машини (компјутеру) који користи „word 2003“, што све компликује процес рада до апсурда.

Решавање проблема везаних за материјалну основу рада судова и судија је надлежности Министарства правде.

Међутим, сматрам да Високи савет судства треба да иницира уочавање и пријављивање потреба судова за материјалним средствима било које врсте и захтева од Министарства правде да их реши.

Судијски помоћници. Судијски помоћник је дипломирани правник са положеним правосудним испитом, запослен у суду чији је посао помоћ судијама у свакодневном обављању судијских послова. Судијски помоћник помаже судији, израђује нацрте судских одлука, проучава правна питања, судску праксу и правну литературу, израђује нацрте правних схватања, усвојена правна схватања припрема за објављивање и самостално или уз надзор и упутства судије врши послове одређене законом и Судским пословником.⁴ Судијски помоћник је неопходан за нормалан и делотворан рад сваког судије.

Поступак пријема судијских помоћника ближе се уређује актом министра надлежног за правосудје.⁵ То значи да министар правде одређује број радних места, односно број судијских помоћника у сваком суду у држави.

Број судијских помоћника у сваком суду у Србији мањи је од броја судија у том суду. То даље значи да судија нема *свог* судијског помоћника, већ судијске помоћнике има суд, односно имају судска одељења (нпр. судијски помоћник грађанског, или кривичног одељења), или фаза поступка (нпр. судијски помоћник судије за претходни поступак) или судско веће (нпр. судијски помоћник који обавља послове везане за рад ванпретресног већа).

Овакво решење није добро.

Ја имам *свог* судијског помоћника. Његова помоћ и допринос неопходни су ми у свакодневном нормалном обављању судијске функције. Навешћу само један пример: док судим и пресуђујем у поступку на основу споразума о признању кривичног дела, мој судијски помоћник истовремено (на основу електронских података добијених од тужиоца) израђује у својој канцеларији писмени отправак пресуде; након јавног објављивања пресуде и након десетак минута, колико ми је потребно да проверим ваљаност сачињене пресуде, у прилици сам да одмах, ту у судници уручим свим учесницима у поступку који имају интерес писмени отправак пресуде. И завршим предмет! Без помоћи судијског помоћника то не бих могао да учиним.

Мислим, сигуран сам да би сваки судија у Србији требало да има *свог* судијског помоћника, најмање једног! Сигуран сам да и ви, поштоване колеге судије, исто мислите!

⁴ Члан 58. став 1. Закона о уређењу судова.

⁵ Члан 58. став 2. Закона о уређењу судова.

Дакле, сматрам да би Високи савет судства требало да покрене иницијативу за измену закона и подзаконских аката, примарно одредбом којом би се прописало, омогућило да „... судији помаже судијски помоћник, или више њих...“. Ангажоваћу се да тако и буде учињено.

Друго. Наведено представља указивање на одређене теме, околности, проблеме српског правосудја које сам запазио, које ме прате у раду годинама, а које могу да се реше, санирају непосредним или посредним ангажовањем Високог савета судства, независног и самосталног органа који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија.⁶

Међутим, потпуно сам свестан да овим темама листа није исцрпљена, да их има још. Позивам Вас да их изнесете и предложите поступке санације, решавања.

Била би ми част и задовољство да као члан ВСС радим на решавању свих ових тема.

С поштовањем,

Милан Давидовић, судија Вишег суда у Краљеву,
председник Посебног одељења за сузбијање корупције
e-mail milan.davidovic@kv.vi.sud.rs, мобтел 063-667-807

⁶ Члан 2. став 1. Закона о Високом савету судства.

**ПОДАЦИ О ЛИЧНОЈ И ПРОФЕСИОНАЛНОЈ БИОГРАФИЈИ
ДОКТОРА МИЛАНА ДАВИДОВИЋА, СУДИЈЕ
ВИШЕГ СУДА У КРАЉЕВУ**

- Рођен 30.11.1959. у Александровцу (ЈМБГ 3011959780024).
- Студирао на Правном факултету у Крагујевцу, дипломирао 03.09.1986. године.
- Ожењен, отац малолетног и пунолетног детета, деда два малолетна детета.
- У току школовања учио немачки језик; ван школе енглески језик.

- Од 01.03.1987. године судијски приправник Општинског суда у Краљеву.
- Правосудни испит положио 01.11.1988. године.
- Дана 01.08.1989. године уписан у именик Основне адвокатске коморе у Чачку; отворио адвокатску канцеларију, наредних десет година бавио се адвокатуром.

- Дана 24.11.1998. године од стране Скупштине Републике Србије изабран за судију Окружног суда у Краљеву.
- Дана 02.12.1998. године ступио на функцију судије Окружног суда у Краљеву.
- Након тога поступао као председник првостепеног кривичног већа.
- Истовремено, од 01.01.2003. до 31.12.2007. године био стални члан већа за управне спорове Окружног суда у Краљеву.
- Истовремено, у периоду до 2010. године по потреби био ангажован и у другостепеним кривичним и ванпретресним већима.

- Одлуком Високог савета судства од 16.12.2009. године изабран за судију Вишег суда у Краљеву.
- Одлуком Високог савета судства од 23.-27.12.2009. године постављен за вршиоца функције председника Вишег суда у Краљеву.
- Од 01.01.2010. године, поред обавеза председника суда, истовремено, био председник првостепеног кривичног већа и председник другостепеног кривичног већа.
- Од 01.01.2010. до 31.12.2013. године био уредник Билтена судске праксе Вишег суда у Краљеву.
- Дана 15.05.2013. године одлуком ВФ председника Апелационог суда у Крагујевцу разрешен са места ВФ председника Вишег суда у Краљеву.

- Након 15.05.2013. године наставио да поступа у том суду као судија председник првостепеног и председник другостепеног кривичног већа.
- У свим контролама рада судија ранијег Окружног суда у Краљеву од стране ранијег Врховног суда Србије, те контролама од стране Апелационог суда у Крагујевцу и Врховног касационог рад као судије и ВФ председника суда је оцењен као квалитетан и успешан.

- У току школске 2009-10. године уписао докторске студије на Правном факултету у Крагујевцу.
- Објављени стручни и научни радови:

- „*Оштећени у остваривању имовинскоправног захтева у кривичном поступку*“, „Избор судске праксе“ број 4/2005.
 - „*Убиство из користољубља и убиство при извршењу разбојништва*“, зборник радова „Ново кривично законодавство: дилеме и проблеми у теорији и пракси“, Институт за криминолошка и социолошка истраживања, Будва 2006.; такође „Судска пракса“ бр. 9-10/2007.; такође „Гласник“ Адвокатске коморе Војводине број 4/09.
 - „*Неовлашћено држање опојних дрога и његово санкционисање*“, „Билтен судске праксе Окружног суда у Краљеву“ број 1/2008.; такође „Гласник“ Адвокатске коморе Војводине број 9/08.
 - „*Доказна вредност признања окривљеног којим терети саокривљеног*“, „Билтен судске праксе Вишег суда у Краљеву“ број 1/2011.
 - „*Вештак и стручни саветник у кривичном поступку*“, Гласник Адвокатске коморе Војводине бр. 2/14;
 - „*Злоупотреба права на појединачну представку Европском суду за људска права*“, „Гласник права“ Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, година X, број 1/2019.
- Као учесник стручних семинара, саветовања и едукација освојио знања неопходна и корисна за примену у обављању судијске дужности (знања из области права детета и преступништва младих, из области људских права, из области европског кривичног права, вештине потребне за PR-а суда и друга).
 - У периоду од 19.09.2007. до 23.09.2007. године похађао и завршио обуку за посредника – медијатора.
 - Почев од 2003. године обављао послове ментора приправника Окружног суда у Краљеву; од 01.01.2010. године обављао ове послове у Вишем суду у Краљеву као судија и ВФ председника суда.
 - Од ступања на функцију судије (децембар 1998.) до 01.03.2018. године укупно, дакле, преко 19 година примарног, непрекидног поступања у првостепеној кривичној материји окружног, односно вишег суда; секундарно и у другим материјама.
 - Од 01.03.2018. године је судија Посебног одељења за сузбијање корупције Вишег суда у Краљеву; обавља функцију председника Одељења, обавља послове судије за претходни поступак.
 - Дана 24.09.2019. године на Правном факултету у Крагујевцу бранио и одбранио докторску тезу „*Злоупотребе процесних права у кривичном поступку (нормативни, теоријски и практични аспект)*“; стекао научни назив доктор наука – правне науке.